

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan, izveniši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četrti-stopne petit-vrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štampilj za 30 kr. Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravišstvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Nagodbena razprava v hrv. saboru.

Nova hrvatsko-ogerska nagodba je novi mejnik v zgodovini hrv. naroda, in zavoljo tega važna ne samo za Hrvate, nego sploh za vse Jugoslovane, ki so udje istega telesa. V sledečem bodemo povedali jezgro iz govorov poedinih zastopnikov, ki so se razprave o sprejetju ali zavrnjenju nagodbe udeležili.

Prvi položil Živković, kot poročevalec regn. deputacije, osnovo nove nagodbe na stol sabora, za njim pa dr. Makanec sledečo resolucijo: „zakonska osnova o reviziji nagodbe ne sprejme se iz razloga, ker ž njo nij zadovoljeno niti pravu niti potrebam kraljevine Dalmacije, Hrvatske in Slavonije“. Po tem obrazbuje Živković osnovo nove nagodbe, Makanec pa svoj zaključek.

Živković: Nagodba leta 1868. je temelj javnega prava hrv. kraljevine, in vez med Hrvatsko in ogersko kraljevino. To se ne da pobijati. S časom pokazale so se nedostatnosti v njej, in sicer glede financij in glede deželne avtonomije. Nastala je potreba revizije. Glede financij zato, der dežela nij mogla izhajati z ustanovljeno pavšalno svoto 2,200.000 gold., glede politične deželne avtonomije pa zato, ker je bilo težišče avtonomne vlade prenešeno iz Zagreba v Pešto. Po novo ustanovljenem percentualnem sistemu dobimo na leto kakih 300.000 gold. več. Naša avtonomija je pa s tem zagotovljena, da v prihodnje hrv. minister ne sme več vplivati v avtonomne posle.

Makanec: Revidirana nagodba je nadaljevanje Rauchijanizma. Narodna stranka izneverila se je ž njo svojemu programu, prevarila Slovence, s katerimi se je dogo-

varjala v Sisku in v Ljubljani, sunila srbski narod od sebe, prepustila vojn. krajino in Dalmacijo svojej osodi, ter s svojim ponašanjem ubija javni moral. Aristokracija, katera je do sedaj mal pri nas vladala, je nevedna, narodu in njegovim težnjam protivna, ter samo narod molze, za njegovi napredek pa nič ne stori.

Vončina (proti): Revizija nagodbe je že pet let na zastavi hrv. naroda zapisana, in sicer na tistej zastavi, pod katero je narod dvakrat pri volitvah zmagal. Z novo nagodbo popboljšalo se je razmerje med hrv. in ogersko kraljevino, ter ž njo pridobile nedvojbene praktične koristi za deželo. Plod politike nasprotne (Makanečjanske) stranke so razbojišča Rakovaške vstaje. Makanec ve, kaj neče, ne ve pa, kaj hoče. Kar se je s „Kranjci“ (!! Ur.) dogovarjalo, to ne spada sem.

Rački (proti): Nasprotništvo med hrv. in ogersko kraljevino začelo se je leta 1790, zaostri se je leta 1825, do vrha prikipelo pa leta 1848. V poravnanje tega nasprotništva nasvetovali so se razni predlogi. Zakonski članek 42. leta 1861. ustanovljuje popolno pariteto hrv. in ogerske kraljevine. Ta članek, in nič drugega, bi se bil moral na „beli list“ napisati. Duvalizem je kriv, da se to nij zgodilo, dokaz tega je nagodba leta 1868. Narodno-strankine terjatve ogerske regn. deputacije nij sprejela, izgovarja se, da se te terjatve ne strinjajo z idejo zedinstva dežel ogerske krone. Čudi se, da je hrv. regn. deputacija na zadnje v odbijanje svojih terjatev sama privolila, ker vendar sama ve, da z ustanovljeno revizijo nij nikdo zadovoljen. Naša regn. deputacija

zaupa samo v dobro voljo ogerske državnike. Drugega zagotovila nema. S tem je Rački opravičal svojo ločitev od svojih dosedanjih političnih tovarišev. Skoz Račkijeva usta je govoril valjda Strossmayer sam.

Dr. Šram (za): Rački je za revizijo nagodbe, ali za tako, s katero bi se bilo več doseglo, nego z navzočo osnovo. Makanec pa nagodbo leta 1868. celo negira. To je razlika, in sicer bitna razlika med njima. Glavni razlog za sprejetje nove nagodbe je to, da nam narod do skrajnosti ne propade, nego da se spet vzdigne. Pozitivnost ne sme se za voljo idealov iz vida pustiti.

Odžič (proti): Makanec nij nobeden predgovornikov oprovrgel. Nova nagodba je zgoljni prepis stare. Pavšal letnih 2.200.000 gold. nij bil zadosten, prihodnji 45% pa tudi ne bodo. Če bi bili vojn. krajina in Dalmacija denes tukaj zastopani, bi gotovo z revizijo drugače stalo, kajti narod s prostima rokama drugač govori, nego narod zavezan rok. Prva beseda krajišnikov, kadar bodo v našo sabornico stopili, bode protest proti nagodbi.

Dr. Derenčin (za): Na novo nagodbo vdara se z ideali, brane jo pako realnosti. Pristašidenašnje vlade (Rauchijanci) nijso stranka, ampak frakcija. Njegov govor je bil sicer sijajen, duhovit, poetičen, pa novega nij skor nič povedal.

Dr. Posilović (proti): Z novo nagodbo podčinjava se naša domovina pod ogersko kraljevino. Magjarski jezik vriva se v naše urede. Ključ, po katerem so se nam percenti za avtonomne stroške odmerili je kriv. V političnej upravi bo vse pri sta-

Listek.

Meta Holdenis.

(Roman, francoski spisal Viktor Cherbuliez.)

Poslovenil Dav. Hostnik.

Četrty del.

XI.

(42. nadaljevanje.)

Po zajutru sem bil sam z gospo Mauserre v salonu: — Domišljam si, jej rečem, da ste zadovoljni.

— Kako morem biti, Toni? Močno jo dakle ljubi, kjer se mu zdi treba odpotovati, da pozabi tugo. Bog ve, kedaj pride nazaj!

— Dale gospodičine Holdenis ne bo tukaj.

— Ah, Toni, rada bi ga prosila....

— Ne prosite ga ničesa, kar vam ponuja, to prejmite. Prosim vas, idite v svojo sobo, in kadar se pride posloviti od vas, objemite ga nježno, tako, da ne bo vedel,

ga-li grajate ali hvalite. Oboje bi bilo enako žaljivo.

— Storila bom, kar mi vi svetujete; ali nijste vi moj rešitelj? Vi ste ga opozorili, naj beži iz nevarnosti.

— Motite se; jaz k njegovemu sklepu nijsem ničesa pripomogel.

— Ne zaupajte mi tako malo. Gospica Holdenis mi je objavila vse; obstanite....

Urno vstopi gospod Mauserre, da nij mogla več govoriti. Pogleda naji nezaupnim očesom. To gospo oplaši, da vstane ter zbeži.

Gospod Mauserre stopi k meni, ter mi reče: — Žal mi je Toni, da vas v vaših tajnih pogovorih z gospo Mauserre vselej motim; a imam vam povedati nekaj zelo nediskretnega in neudvorljivega, zato me vidite v velikej zadregi. Obraz mu je bil zmešan, da sem mu odgovoril: — Kaj vas more spravljati v zadrego? Denes bi mi bilo zelo teško, da bi vam moral odreči kako stvar.

— Šel sem davi k gospici Holdenis, nadaljuje, da bi jej obznanil svoj odhod ter

jo prosil, naj ostane tako dolgo tukaj, da jej gospa Mauserre dobi namestnico. Soglasila je iz vdanosti do moje hčere, a z enim pogojem:

Da se vi vrnete še denes v Paris; čujte, sama je rekla, da ji je nemogoče ostati dalje v Chammilles, ako ste vi tukaj.

Te besede me osupnejo, visel sem nekaj časa med dvomom pa med srdom; kake dve ali tri sekunde se mi je zdelo, da se mi parket trese pod nogami, kakor most, ki se podira.

Gospod Mauserre se je hudobno veselil mojega strmenja.

— Kaj ste jej dakle naredili? Mislil sem vedno, da živita v slogi med soboj. Vprašal sem, a nijsem je mogel prebuditi iz globokega molka.

— Meni je uzrok te izjave tudi čisto neznan, dejem mu; a nič ne dé, denes zvečer me ne bo uže tukaj.

Brez odloga? mi reče malo bolj prijazno. Jaz se bodem obnašal proti vam vedno,

rem ostalo. Naša regn. deputacija o Reki niti čmrknila nij. Proti središču obrnen reče: Vi hočete to, kar vsegamogočni minister-predsednik hoče, mi pa hočemo to „što bog dade i sreča junačka“ (deviza bana Jelaičiča.)

Jakič (za) razlaga način, po katerem se je 45% izračunalo in vstanovilo.

Dr. Rogulič (proti): Kljubu novej nagodbi vendar ne bo v deželi niti reda niti miru, stvari se ne bodo na bolje obrnile. Magjari niso stare nagodbe držali, pa tudi nove ne bodo. Našo regn. deputacijo je morala železna roka na toliko popustljivost prisiliti. Mi, kateri smo proti novej nagodbi, nismo zarotniki, nismo sanjarji i idealisti, gledeči eni v Ljubljano, eni v Beograd.

Urbančič (za): Vprašanje sile je drugo, a vprašanje prava spet drugo. Če bi naš sabor leta 1865 zastopnike v dunajski rajhsrat poslal bil, bi denes na Ogerskem drugače izgledalo. Nezadovoljstvo proti nagodbi leta 1868 izcimilo se je iz tega, ker je neizvedena, ker je mrtva ostala. Z gotovimi čini se mora računati.

Turelli (proti): Nagodbo leta 1868 je sklopil sabor, ki je bil sklican na temelji oktrojiranega volilnega reda. Sabor je bil nezakonit, tedaj je tudi nagodba po njemu sklopljena nezakonita. V dosegu dobre in poštene vlade, žrtvujejo se naša državna prava.

Mirko Hrvat (za): Nobena država v Evropi ne troši 45% za svojo polit. pravosodno i naukovno upravo. Polemizuje proti Makancu, češ, da se narod. stranka nij svojemu programu izneverila, da nij Slovencev na cedilu pustila, ker mu niso nobeni dogovori z njimi poznani itd.

Govorila sta še dr. Brlič za, in dr. Dežman proti nagodbi in nazadnje sta tudi še Živkovič in dr. Mikanec svoj predlog branila. Pri poimenčnem glasovanju je glasovala desnica in središče z 79 glasovi za nagodbo, levica z 11 glasovi pa proti njej, sprejela se je tedaj z večino 8% glasov.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 9. septembra.

Državni zbor še nij razpuščen in nove volitve še niso razpisane. Zastonj smo

iskali v sedeljo v „Wiener Zeitung“ cesarskega patenta. Zdaj se sliši, da se patent najdalje do prihodnje nedelje razglasi. Priprave za volitve so precej gotove od vseh strank, kandidatje že skoraj za vse kraje odločeni; ali pa bodo tudi izvoljeni, videli bomo na dan volitve.

Škof **Rudigier** v Lincu je prepovedal gimnazijskemu profesorju, duhovniku Lutzu in patru Schlegelnu stopiti v deželni šolski svet. Rudigieru se mora priznati, da ve dosleden biti.

Vnanje države.

Francoski list „Pays“ pravi, da je zveza med bonapartisti in chambordovci nemogoča. Thiers je pisal generalnim svetom vogeških okrajev, da se jim zahvaljuje za priznanje in da še ne ve, ali bo obiskal vzhodne okraje ali ne. Thiersu se zdi konservativna republika edino mogoča vlada. Novi francoski poslanik, ki je rodom in prošlostjo legitimistično-klerikalni strankar, odide takoj na Dunaj, da bode uže tam, ko pride Viktor Emanuel. Tudi Fournier, poslanec v Kvirinalu, se vrne neutegoma v Rim.

Španski kortesi so imeli 5. septembra tajno sejo. Kastelar je imel dolg govor, v katerem je tudi rekel, da, ko bi cela Evropa postala reakcionarna, morajo španski liberalci združeni truditi se, da premagajo Karliste. Salmeron bode bržkone predsednik narodne skupščine.

Italijanski listi javljajo, da je papež hudo zbolel. Ako se ne bo boljše počutil, ne pojde kralj na Dunaj. Iz vatikana se sliši, da papež neče upljevati volitve svojega naslednika in je zarad tega dal ukaz sežgati več pisem, ki o tej stvari govorijo.

Rumunski knez Karol se je vrnil iz Sinaja v Bukarest, kjer ga je baje zbrano ljudstvo prav prijazno sprejelo.

Na **Švicarskem** se starokatoličanom nad vse dobro godi, kajti večina državljanov pripada tej izpoznavi. Zbori starokatoličanov se smejo zvati politični. V Oltenu so starokatoličani sklenili, odpraviti več cerkvenih naprav, druge pa bodo omejili. Kandidatom bogoslovja se bodo dale državne štipendije.

Nemška vlada je priznala starokatoliškega škofa Reinkensa, le to se še ne vé, ali ga bo plačevala ali ne. Naučni minister je predložil ministerstvu popis celega položaja cerkvenih zadev, in je prejel popolno pritrdjenje tikoma tega, kar je v tem obziru storil, in kar misli še storiti.

Angleška vlada je zvedela, da se židi v Fezu preganjajo od mavriških prebivalcev tega mesta. Zato je naročil angleški minister za zunanje zadeve kraljevemu poslaniku v Tangerju, naj mu pošlje poročilo

o tem preganjanju in naj energično, židom po godi, postopa proti temu preganjanju.

Prijateljstvo **turške** vlade se je, kakor smo v zadnjič poročali, proti Avstriji ohladilo. Turški poslanik se je z Dunaja že vrnil v Carjigrad. Avstro-ogerski poslanik grof Ludolf je nastopil daljši odpust. Razmere med Avstro-Ogersko in porto so zelo napete.

Dopisi.

Iz Kranja 8. sept. — (Jenkov spominek. Izlet ljubljanskih pevcev v Kranj.) Iz zanesljivega vira vem poročati, da bode do 18. t. m. Jenkov spominek popolnem izgotovljen stal na tukajšnjem pokopališču. Odbor je imel 5. t. m. sejo, v kateri je sklenil, da se takoj v nedeljo 28. t. m. spominek slovesno odkrije, ker bodo še takrat tudi dijaki priliko imeli, slovesnosti se udeležiti. Kolikork se je že zdaj program za to slovesnost narediti dalo, bodo poglavitne točke: Sprejemanje gostov na kolo-dvoru, ob 11. uri slovesnost na pokopališču, potem skupni obed „pri Jelenu“, zvečer velika beseda z gledališčno igro v čitalnici. Povabila se bodo vsa slovenska društva, naprosili se bodo ljubljanski pevci in dramatično društvo, da bi sodelovali. Sme se pričakovati, da bode Jenkovo ime samo privabilo mnogo Slovencev tega dne v Kranj, saj je znano, da slovensko ljudstvo visoko časti svoje zaslužene može. Žalibog je že prepozno, da bi kdo izmed naših znanih skladateljev naredil posebno kantato v ta namen, kakor se je to lani zgodilo pri Preširnovi slovesnosti. To je napaka. Denarja za spominek je zdaj z obrestimi vred okolo 340 gl., ker pa bodo stroški znašali više od 400 gl., se bode zvečer pri besedi postavila majhna vstopnina. Kakor znano, dela spominek g. J. Vurnik v Radovljici.

Izlet ljubljanskih pevcev v Kranj 7. in 8. t. m. je dež, akoravno ne zadržal, vendar jako pokazil; beseda, katero so nameravali včeraj na vrtu „pri Jelenu“ napraviti, je izostala, zato pa bode denes zvečer v čitalničnih dvoranah veselica.

Iz Ptuja 6. sept. [Izv. dop.] Vojaske tabor. Cesar v Ptuj. Ptujsko polje že od leta 1843 nij bilo tako obljudeno, kakor sedaj. 9400 vojakov večidel jugo-

kakor se obnaša proti staremu prijatelju! toda veste kaj? Počakite do jutri, pa idete z menoj v Florenco.

— O! tistega pa ne, odgovorim. Jaz v arhivih nemam ničesa iskati, in rad bi bil uže v Parisu v svojem atelieru.

Gospod Mauserre me zapusti; jaz tečem k vratam Metine sobe; hočem jih odpreti, a nij se mi dalo, zaklenena so bila. Grem na teraso, a nikogar nij tam nego Lulu, spremljana od bone. Zdelo se mi je, da ima Meta kaj opraviti, vrnem se nazaj, a potrkal nijsem, kajti gospod Mauserre je bil pri njej, ter se je prav navdušeno z njo razgovarjal. Odidem, ter se vrnem uro pozneje; ta pot vstopim, a tiča nij bilo več v gnjezdu. Grem zopet v svoje stanovanje, ter začnem pospravljati svoje imetje v kofre. Hitro zapazim skozi okno svojo nevidljivo, ki je prišla iskat gojenke v park, ter jo peljala v grad nazaj. Urno letim po stopnicah doli, in prišedši na perón vidim tam žensko, ki je kontrastirala se svojo navadno pohlevnostjo. Njen obraz,

njene obrvi, njeno Semiramidino držanje me osupne. Ogledavala je kanjo, ki je vpila zibaje se nad gradom. Stisnila je ustna ter napihnila si nosnice; zdelo se mi je, da tudi ona išče kakega plena, da ima v srcu kanjo, ki je lačna, kakor ona, in ki, kakor ona, tolče s perotami ter kriči.

Šla je po peronu s trdim korakom, kakor bi hotela reči: Ta peron je naš! Jaz se naslonem na balustrado, denem eno roko čez drugo ter je pričakujem. Ko pride do mene, me pogleda, kakor se pogleda neznanec; človek bi bil mislil, da me nij nikdar videla, da nij nikdar govorila z menoj, da izkuša vgeniti, kdo sem. Nij ga bilo nikogar, ki bi jej bil povedal, da mi je včeraj zvečer pritisnila goreč poljub na ustna. Ni ene besede nij mogla izgovoriti, nego je tiho šla mimo mene. Rajši bi jo bil stresel za ramo, nego govoril z njo.

Ko pridem v svojo sobo, potegne me gospa d' Arci, ki je bila zelo vznemirjena, za

suknjo, me sili v salon ter me praša tresočim glasom: — Kaj se pa godi?

— Jaz ne vem, in vrag me vzemi, če se kaj brigam za to, jej odgovorim. Vse je mogoče, ako se z nemogočim začne.

Hotel sem se zmuzniti, a pridržala me je. — Račite me poslušati in mi svetovati. Ravno kar sem se predstavila očetu, da bi se mu ponudila za spremljevalko v Florenco. Gospica Holdenis je bila pri njem, celo dopoldne sta bila skupaj, zdaj v njenej, zdaj v očetovej sobi. Ko sem šla po predsobi, čula sem ga reči: Dokazite mi, pa se ne bom maščeval. — Ko zagleda mene, se vstavi urno, in ko izve, kaj hočem, me prosi, naj odidem rekoč: Saj ne bom odpotoval.

— Ponavljam vam, da se mi samo to čudno zdi, da sem še tukaj, odgovorim jezno, a dolgo ne bom. Ta hiša mi je sovražna, sit sem žensk, ki jokajo, in katere se mora tolažiti z ležmi, sit žensk, ki se lažejo, in kojih rebase se mora ugibati, sit videti dva moža, ki nijsta norca, da bi ju smešna lju-

slovanske krvi imajo tukaj vojaške vaje, in prebivajo deloma v platnenih šotorih pod milim nebom na ptujskem polju blizu Turniša, deloma stanujejo po bližnjih vaseh, in v mestu, kolikor jih ima prostor. Vojaki so od polkov: Hartung, belgijski in pa naši lovci, potem Leopold, Sachsen-Meiningen, Dragonci, in od artilerije. Vaje bodo do 16. septembra trajale. Glavni poveljnik je F. Z. M. John, pridruženi so mu generali Staberrauch, Tegetthof, Marburg, Pirker, i. t. d.

V pretečeni četrtek se je tudi naš cesar v tabor pripeljal.

Mesto je bilo lepo razsvitljeno, ljudstva je bilo od bližnjih in daljnih krajev dosti prišlo, da bi cesarja videlo. Cesar se je s posebnim vlakom ob pol deveti uri večer v Ptuj pripeljal. Na kolodvoru so ga okrajni glavar in mestni župan, kakor tukajšnji generali pričakovali, potem se je peljal po gospodski in špitalski ulici v Turnišo, kder je stanovanje za njega pripravljeno bilo. Po celem potu so ga živio-klici ljudstva spremljevali. V petek in saboto je mesto bilo lepo okinčano, na vsaki hiši so zastave vihrale, in sicer večidel cesarske, in štajerske, na čitalnici, potem na hišah, kjer narodnjaki stanujejo, kakor pri g. dr. Ploju, prof. Glažaru, pri Minoritih i. t. d. so velike slovenske zastave visele; nemški smo samo dve videli. Cesar je dva dni na Ptuj ostal, in se v saboto ob poldveh zopet odpeljal. Kakor iz zanesljivih ust vemo, veselilo ga je jako, da so ga Ptujčani tako slovesno sprejeli. Svojim bližnjim je rekel, da je tukaj kos stare Avstrije našel.

Na zastave je posebno oči vrgel, in svojo zadovoljnost nad tem izgovoril, da so zastave tako dobro zbrane; ker sam je tistim pravil, kateri so v njegovi okolici bili, da, ko se je v Mürzzuschlag pripeljal, mu je najpred velika pruska zastava nasproti vihrala. Cesar je 65 osob družine, 40 konjev, več vozov soboj imel. Mi smo tedaj tudi mali kos cesarskega dvora vidili.

Iz Doline [Izv. dop.] (O goriškem kandidatu dr. Tonkliju) Vsak pošten domoljub divi se plemeniti borbi, ka-

bica imela za igračo, zdaj tega zdaj onega; sit končno, da slišim vedno spregati glagol odpotovati: ona bo odpotovala, jaz bom odpotoval, mi bomo odpotovali, končno pa ne odpotuje nihče, razen mene, morbleu! Naj ostane, kdor hoče v tem zakletem gradu, kjer bi končno zgubil veselje, mladost in talent.

Takoj naročim slugi, naj mi preskrbi v Crémieu voz, ter odidem v svoje stanovanje, s trdim sklepom, da se bom zaklenil do odhoda, in da se ne bom od nikogar poslovil. A ko zabijem vse kofre, začne se mi zdeti nemogoče, da bi odpotoval, pa ne vedel, kaj se je zgodilo, in kaj si je Meta izmislila, da bi me odstranila; zakaj gospod Mauserre ne odide, akopram je to hotel, in kaj pomenjajo besede: „Dokažite mi, pa se ne bom maščeval.“ Počel sem sumničiti, da je črna mahinacija tu zraven, ter sem začel vsakojake sklepe delati. Solnce je ravno zatonilo; jaz grem naravnost v sobo gospoda Mauserre, pa ga nij bilo notri. Neki sluga mi pové, da je šel k svoji soprogi, odidem tedaj tja; nepričakovano prizor me je tam čakal.

(Dalje prih.)

tero slovenska narodno-liberalna stranka bojuje za pravice, čast in slobodo svojega potlačene naroda proti izvanjskim in notranjim neprijateljem njegovega razvitka. Konjske naše neprijatelje vsi dobro poznamo, mi vemo, da nam želijo narodno smrt, da se uresniči njihova želja in urlikanje: „Deutsch vom Belt bis zur Adria“. Ker jih poznamo, — se jih lahko obranimo, ako smo oprezni, pogumni in ako vsi svoje dolžnosti ko vrli domoljubi vršimo. Druga pa je z domačimi sebičnjaci. To so oni volkovi v ovčji koži, o katerih sv. evangelij govori in ljudem priporoča, da se jih je treba ogibati. Slovenci! vi veste kam merijo moje besede, jaz mislim, da imamo tudi mi med nami takih krivih prerokov, ki bi radi nas zaslepili in za svoje sebične svrhe upotrebili. Dolgo sem motril postopanje teh mož, s početka sem mislil, da so le v kratki strasti malo s pota zašli — in da jih bo ljubezen do obče nam domovine zopet na pravo pot povrnila, zdaj pa nobeden več ne dvomi, da so ti možje strastni sebičnjaci, katerim je domovina deveta briga, denar, službe, časti jedino poticalo njihovega političnega delovanja.

Na Goriškem se med takimi ljudmi posebno jeden mož odlikuje, ki se na vso silo narodu nariva, da ga pošlje v državni zbor na Dunaj; ta je poznati junak (goriški Klečepiaz) in vitez komenske blamaže — ki v „Glasu“ o sebi pripoveda, da je že kot dijak izven goriških granic slovel. Odvzemite temu možu prevzetnost in gadno njegovo oholost, pa bodele videli, da mu nič drugega ne ostane, ko puhla glava in pa nenasitljiva lakomnost. On pravi, da je bil kot dijak že izven granic goriških poznat, to je mogoče, ker njegovo rodno gnjezdo je komaj nekoliko streljajev od beneške granice oddaljeno, sicer je pa tudi že kod nespretni fantič znal sebe izticati. Da mu pa še bolj ustrezem, navesti nameravam nekoliko črtic iz njegove prve mladosti, da se vidi, da je nekdanj Janezek isti bil, ki je zdaj Janez. Ali se junak še spominja, zakaj da je moral še ko šepast šolarček prve latinske šole celi drugi semester v zadnji klopi sedeti? Se junak spominja, da je v drugi šoli prof. Schaffenhauera pri direktorju dr. Jordanu tožil, da ne umeje matematike; ali ve junak, na kaki način je nastojal prof. Kotta v 6. razredu sebi pridobiti? Mi, ki smo ga takrat gledali in ga zdaj vidimo, moramo priznati, da je ostal v svojem 40. letu (junak je rojen 1833.) ista lukava lisica, ki je pred 25 leti bil. Če ravno nij bil siromašen, je vendar svojim laskanjem še znal dočepati Werdenberškega stipendija, kmalu za tem je pa grofovske fonde lizal, in pri tem poslu berž ko ne temelj položil svojim „demokracijskim“ idejam. Da je to, kar pišem istina, neče sam junak tajiti, ako bi pa to činil, vprašajte gg. Schaffenhauera, Kerzegnassia, Žnidarčiča in druge njegove součence.

Komaj je bil junak 1857. leta na Dunaj priromal, spozna se z mnogimi svojimi zemljaki, med temi tudi s poštenjakom Abramom, ki je ravno svoj zadnji rigorosum polagal. Premda nij junak še dobro znal, kaj je pes, se je vendar vsaki dan pri obedu (zum gold. Löwen) z gospodom Abramom bezobrazno o stvareh prepiral, o katerih nij najmanjšega pojma imel, in čeravno se je junak vselej blamoval, je vendar po Abra-

movim odlazku sladko smehljal se, ko pravi Thersites svojemu drugu Fr. V. rekel: Cio Checo-ji jai dat? O il Tonz (junak) le ciof (glavica). Najsmešnije se je pa junak v dijaških sastancih donášal. Erjavec, za njim Mencinger, bila sta ta čas predsednika slov. društva, oba dobra govornika, ali vse druge nadkriloval je Zarnik. Navduševljenje, katerim je vsak Zarnikov govor prijet bil, nij dalo junaku miru, pravilno se tudi tudi on podigne in prične govoriti, ali mili bože, — kak je bil ta govor! kakor da bi suhe kolce lomil, mu je jezik spodletal, zdaj se je v tega, zdaj v onega zaletel, zdaj tu zapel in rezultat je bil — občni smeh. Pri vsem tem je pa junak mislil, da mu aklomujejo in da je Palmerstona ili Jules Favra nadkrilil ker vselej se je temu ali drugemu goriških kolegov obrnil in mu po furlanski rekel: cio jas-tie sertut il Cicero?

Njegovo goriško ponašanje nepotrebam spominjati, saj ga vsi dobro poznamo, ker vsak dan vidimo, kako je možiček prevzet, ohol, napuhnen, da vsakega tudi popadne, kjer to nespretno motovilo opazi.

Interesantno ali zajedno silno smešno je, kako da junak o svojem junaštvu misli. Premda še puške pravilno držati ne umeje, vendar pripoveda kako je 1866 leta narod na orožje podigril, ter da je tačas imel pod svojo komando satrijo c. k. vojakov zajedno s častniki, kateri so morali njega slušati. Junače! vidiš kako si smešen, ali ne veš da pod tvojo komando ne bi mogel poslednji c. kr. korporal, kako li ces. oficirji služiti? Superlativ njegove modrosti pa je, da odbilno pripoveda, kako je trajni plan imel general Marojčič, kadar se je pripravljajl drugikrat na Italijane udariti. Marojčič je moral tedaj junaku svoj plan razodeti! O dii imortales, ubinam gentium sumus! Junak in Marojčič! Bos et Plato.

Bil je kvaterni petek v nekem kraju pri Gorici. Junak je imel tam opravila. Svršiv ga, dojde v gostilnico in se prav po junački najede mesa in pečenke (imam svedoke lično mi poznate). Posle ručka započne med junakom in nekimi drugimi politički govor, v katerim je junak stare „prvake“ branil. Na vprašanje jednega prisotnih gospodov, zakaj nij kranjski zbor bolj sposobnih mož na Dunaj poslal, odgovori junak: „mi smo tako privatno zaključili, da bode mo ničle na Dunaj poslali, do katerih nij nič ležeče, da se blamirajo, ali pa ne mi (prvaki) se pa ne smemo vladi zameriti. Čujte gg. Poklukar, grof Barbo Murnik in drugi, kaj junak govori in za koga Vas drži! Vi da ste ničle in da se morete vladi zameriti in blamovati „aber wir dürfen uns nicht unmöglich machen.“

Domače stvari.

— (**Iz Dolenjskega**) dobivamo baš pred končanim uredovanjem pismo od zanesljivega moža, da so nemškutarji postavili in že na vse kriplje agitirajo a.) za Žužemborg, Trebnje, Kočevje, Mokronog i. t. d. za **Dežmana**, b) za dolenjska mesta za krškega **Kočevarja**, c) za dolenjske občine proti narodnemu kandidatu V. Pfeiferju (? Uredn.) — **J. Zagorca!** — Opozorujemo vse narodnjake, naj na vso moč proti tem nemškutarskim kandidatom agitirajo.

— (Pevski izlet v Kranj.) Kljubu neugodnemu vremenu se je pevski zbor ljubljanske čitalnice v nedeljo odpeljal v Kranj, kjer je bil navdušeno sprejet. Beseda v korist Mandeljčevega spominka pa zaradi dežja nij mogla biti v nedeljo na Jelenovem vrtu. Vršila se je pa v ponedeljek ob 5. uri popoldne v čitalnični dvorani, katera je bila polna zbranega občinstva. Po dobro zloženem prologu Josipa Prosenca se je skazal pevski zbor v četverospetih in zborih mojstersko v petji izurjenega. Izlet v Kranj bode vsakemu, kdor se ga je udeležil, v prijetnem spominu ostal.

— (Misijon na Blokah.) Iz Blok na Notranjskem se nam piše 7. septembra: Še zmirom je svet tako neumen, da še veruje na somnambulo „sveto Lenčko“, katero vedno ljudje obiskujejo; posebno včeraj in danes je priromalo iz tujih krajev več oseb, in sicer, kakor je videti, iz boljšega stanu k njej. Te osebe je gospod župnik K. gostoljubno sprejel in v farovži prenočil.

— (Cesar) je 6. sept. iz Ptuja na Dunaj nazaj odšel.

— (Iz Notranjskega) se nam piše: Denes 8. septembra popoldne je bila jama v Postojni odprta vojakom, ki imajo v tukajšnji okolici vojaške vaje, pri katerih se je udeležilo okolo 3500 vojakov. Stroške za razsvetljavo slovite jame je plačal nadvojvoda Albrecht.

— (Požar.) Piše se nam 7. sept.: Denes zjutraj ob 4 $\frac{1}{2}$ uri je treščilo v eno hruško in zraven v farovski skeden pri sv. Martinu (Stražišče) pri Kranju. Hlevi in skeden, vse je pogorelo; šola je rešena, če ne bi bila, bi pa tudi cerkev lahko se bila vnela.

— (V Velesovem) na Gorenjskem je bil v petek požar. Pogorela je hiša s pristavo in hlevi. Pogorelec je pri „Sloveniji“ za 1700 gld. zavarovan.

— (Iz Radgone) se nam piše: Zvečer ob 1 $\frac{1}{2}$ 8. uri 5. t. m. so se vneli hlevi in parne gospodarja Bogenca v Poterni blizu Radgone. Hišo, živino in izmlačeno žito je sè vrlo pripomočjo radgonska požarna straža obranila, drugo poslopje pa in nedomlačeno žito je nesrečnejša sila ognja ukončala. Pogorelec je tem bolj pomilovati, ker nij bil zavarovan, do letos je pre bil, zavolj slabe letine mu pa tudi drugi ne bodo mogli dosti pomagati. — Pravničarji neki tu od hiše do hiše beračijo glasove za „Kocuvanovega boga“ Hermana, ter kriče, da Mladoslovenci hote „vero“ zatreti — in kaj še? —

— (Učiteljska biblioteka) v Ormuži je pristopila „Slovenski Matici“ kot ustanovnik.

— („Zemljepis“) profesorja Jesenka je od ministerstva nauka kot učna knjiga v srednjih šolah privoljena. Še enkrat priporočamo izvrstno to knjigo Slovencem vsacega stanu. Dobiva se za 2 gld. pri g. prof. Jesenku in pri vseh knjigotržcih v slovenskih mestih.

Poslano.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov.

Revalesscière du Barry v Londonu.

Izvrstno zdravilo Revalesscière du Barry odstrani vse bolezni, ki se leku zoperstavljajo, namreč bolezni

v želodci, v živeh, v prsih, na pljučah, jetrah, žlezah, na sliznici, v dušnjaku, v mehurju in na ledvicah, tuberkole, sušico, naduho, kašelj, neprebavljivost, zapor, drisko, nespečnost, slabost, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavico, naval krvi, šumenje v ušesih, medlico, in bljevanje krvi tudi ob času nosečnosti, sealno silo, ožonost, sušenje, revmatizem, protin, bledico. — Izpisek iz 75.000 spričeval o ozdravljenji, ki so vsem lekom kljubovali:

Spričevalo št. 68.471.

Prunetto pri Mondovi,
26. oktobra 1869.

Moj gospod! Morem vas zagotoviti, da odkar čudovito Revalesscière du Barry rabim, to je od dveh let, niti nadležnosti svoje starosti, niti teže svojih 84 let več ne čutim. Moje noge so zopet šibke postale; moj pogled je tako dober, da ne potrebujem očal; moj želodec je močen, kakor bi bil 30 let star, — s kratka, čutim se pomlajen; jaz pridigujem, spovedujem, obiskujem bolnike, potujem precej daleč peš, čutim svoj um jasen in svoj spomin očvrstel. Prosim Vas, to izpoved objaviti, kjer in kakor hočete. Vam zelo udani

Abbé Peter Castelli,
Bach-es-Theol. in župnik v Prunettu,
okrog Mondovi.
Spričevalo št. 75.705.

Dunaj, Praterstrasse 22.
maja 1871.

Jaz sem Vam hvalo dolžen za prosep, katerega je Vaša Revalesscière pri meni napravila. Trpel sem namreč na želodnem krču, kašlju in driski, od kojega me je Vaše izvrstno zdravilo odrešilo.
L. Grosmann.

Tečnejši kot meso, prihrani Revalesscière pri odraslih in pri otrocih 50krat svojo ceno za zdravlja. V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalesscière-Biscuiten v pušicah à 2 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalesscière-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold. — Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, v Gradci bratje Oberanzmeyer, v Innsbruku Diechtl & Frank, v Celovcu P. Birnbacher, v Lenci Ludvig Müller, v Mariboru F. Koletnik & M. Morić, v Meranu J. B. Stockhausen, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarnih in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštinih nakaznicah ali povzetjih.

Tuji.

7. septembra.

Evropa: Gorjup, A. Franke iz Slavne. — Auer z vnukom iz Kremsa. — Stare iz Mengša. **Pri Elefantu:** Winkler z gospo iz Badena. — Minerli z gospo, pl. Peršič, Stofa, Kellner iz Trsta. — Vasič iz Reke. — Hirsman iz Čakavca. — Nachmann iz Pariza. — Hönigsberg iz Zagreba. — Erjavec z gospo iz Gorice. — Gaughofer iz Reke. — A. Bryce, J. Bryce, B. Bryce iz Angleškega. — Dragd z družino iz Dalmacije. **Pri Mallé:** Lewi, Strasser, Rozilku iz Dunaja. — Kokolle iz Milana. — Szabel iz Štajerskega. Wostry iz Trsta. — Fety iz Reke. **Pri Zamorci:** Fervega iz Trsta. — Piskar

iz Motnika. — Skračin, Černošek iz Beljaka. — Mikovec iz Bakra. — Ristog iz Gradca. — Levičnik iz Brežic.

Dunajska borza 9. septembra.

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	69 gld.	30	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	73	15	"
1860 drž. posojilo	99	50	"
Ākcije narodne banke	964	—	"
Kreditne ākcije	237	75	"
London	111	80	"
Napol.	8	95	"
C. k. cekini	—	—	"
Srebro	106	25	"

Št. 301.

Razpis

učiteljskih služeb.

V sežanskem šolskem okraju se razpisuje sledeče službe, za katere naj prosilci vložijo svoje prošnje sè vsemi dokazi učiteljske sposobnosti in dosedanjega službovanja najdalje do **25. septembra t. l.** pri dotičnih krajnih šolskih svetih:

1. Učiteljska služba v šolski občini III. vrste, v **Štjaku**;
2. Učiteljska služba v šolskih občinah IV. vrste, na **Barki**, v **Gabrovici**, v **Kazljah** in v **Vojšćici**;
3. Podučiteljska služba šolske občine II. vrste, v **Sežani**.

Dohodki teh služeb so razvidni iz deželne šolske postave od 10. marca 1870 §§. 22, 30, 33, 36 in 37 s pristavkom, da za podučiteljsko službo v Sežani je izjemno letna plača od 400 gold. privoljena.

C. k. okrajno šolsko svetovalstvo v Sežani
5. septembra 1873. (237—1)

Veliko množino

iz železa vlitih cevij

po 1 $\frac{1}{2}$ ", 2", 2 $\frac{1}{2}$ ", 3" in 4" premera, za vodo- in plinovode, najboljši angleški izdelek, imamo v Trstu v zalogi in je prodajamo po nizkih cenah.

Polaganje cevij prevzememo povsodi, kakor uravnavo celih vodovodov na deželi. (236—2)

Tovornica za vodo- in plinovodne naprave
Mattison & Brandt, v Gradci.

Naznanilo nove štacune.

Podpisani se počasti, opozoriti čast. p. n. občinstvo na svojo kupčijo
**s suknenim, manufakturnim
in kramarskim blagom,**

katere je začel in bode vodil pod protokoliranim imenom

ANTON JENTL.

Priporoča torej svojo raznovrstno zalogo s pristavkom, da se je **ravnokar iz Dunaja** vrnil, kjer se mu je posrečilo nakupiti različnega blaga po najugodnejši ceni. Posebno kupa vredno je:

Velike suknene ogrinjalke, sukno sploh, kotonina, svilnati prti ali rute in druge volnene bombažne (parvolnate) in platnene stvari, katere more po veliko nižji ceni kakor lansko leto prodajati.

Anton Jentl,

(241—1)

trgovce v špitalskih ulicah h. št. 273.